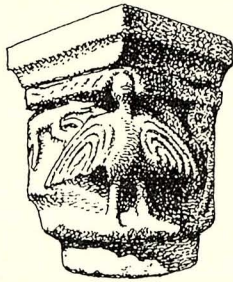

GOIGS DE SANT PERE APÒSTOL

Patró de l'antiga parròquia de Savella de l'Abadiat

Arquebisbat de Tarragona

La seva festa el 29 de juny

Puix gaudiu allà en l'altura
glòria eterna en bell esclat:
Conserveu-nos la Fe pura
Príncep de l'apostolat.

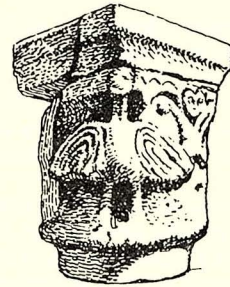
La Betsaida riallera
vàreu tenir per bressol,
sombrejat per l'olivera
i gronxat pel ventijol.
Des del Cel la llum fulgura
amb que sou il·luminat...

Dins la llar féreu creixença
exercint amb afició
sempre nova, sempre intensa,
la vida de pescadò.
Vostre pit ple de fretura
nou esprit l'és abrandat...

De Jesús esment tenia
sant Andreu, vostre germà,
i ell mateix, ple d'alegria,
a Jesús us presentà;
Vós, en veure sa Figura
n'heu quedat enamorat...

Si fins ara Simó era
—digué el Mestre— vostre nom,
en avant, pel nom de Pere,
us coneixerà tothom.
Vós sereu Pedra segura,
fonament del meu regnat...

De Jesús la gran bonesa
ha ferit el vostre cor,
per xó Vós li féu promesa
d'està amb ell fins a la mort.
Féu que tots tinguem bravura
per lluità al vostre costat...

Del Tabor en l'alta cima
contemplàreu la visió
de Jesús que us il·lumina
amb sa Transfiguració,
i fruit tanta ventura
glòria eterna heu conquistat...

Quan Jesús us comanava
de l'Església el nou ramat,
per tres cops us preguntava
—Pere, em vols tu més que cap?—
Goig intens i greu tortura
tal pregunta us ha causat...

D'aquest poble i sa contrada
esquiveu-ne, sant Patró,
la blasfèmia agosarada
contra Déu Nostre Senyor.
Que el diumenge sigui amb cura
per tothom santificat...

Allunyeu les maltempsades
d'aquests plans de Savellà,
des del Cel solans i obagues
beneïu amb vostra mà.
Desterreu-ne la malura
malastruga del pecat...

De la mort quan vingui el dia,
sant Pere, Patró estimat,
concediu-nos l'alegria
de rebre sagramentat
a Jesús, dolça pastura,
d'eternal felicitat...

Perquè amb Vós tinguem segura
la felicitat eterna:
Conserveu-nos la Fe pura
Príncep de l'Apostolat.

Quan des de platges terrenes
obiràreu nous confins,
prest deixàreu rem i tremes
per complir cèlics destins;
nova Barca se us procura
que Jesús l'ha fabricat...

En el mar d'aquesta vida
l'huracà de les passions
bufa sempre amb embranzida
per tirar-nos tots a fons.
Més que mai, en tal sutzura,
de tots sereu invocat...

℣. Tu ets Pere.

℟. I sobre aquesta pedra edificaré la meua Església.

PREGUEM: Senyor Déu nostre, que donàreu a l'apòstol sant Pere la potestat de lligar i deslligar, quan li vau confiar les claus del Regne del Cel, concediu-nos que, ajudats per la seva intercessió, siguem lliures dels lligams dels nostres pecats. Vós qui viviu i regneu pels segles dels segles. Amén.

Lletra: Mn. Andreu Balcells, pvre.

Música: Mtre. Antoni Pérez Moya.

SANT PERE DE SAVELLA

La petita capella romànica de Sant Pere de Savella, poblet del què en queden mínimes restes, es troba, en direcció Nord de Forès, al vessant septentrional de la serra del Pla de Maria, dominant la vall del Fonoll, al cim d'un petit terror, i tenint relativament a propet unes poques cases escampades, abandonades i en ruïna, menys dues, una d'elles amb aparences de fortificació, que està habitada a temporades.

Per anar a Sant Pere de Savella cal agafar, des de Forès, una pista mitjanament transitable per vehicles, que arrenca de la carretera de Forès a Conesa. Aquesta pista porta, en uns quatre km fins a poques passes de l'església.

El petit lloc de Savella, dit també Savella o Savellà de l'Abadiat, es desenrotllaria, junt amb el de Fonoll —un altre poblet també totalment abandonat— dins el terme del castell de Forès, arran de la donació de dit castell a Mir Foguet i el seu nebot Bernat Llop, l'any 1058.

Aquests llocs no foren mai excessivament poblats i menys a partir del 1348, quan la pesta negra d'aquell any els deixà gairebé deshabitats: sabem que a Savella hi restaren només nou vassalls. És a partir de darreries del segle XIV quan s'operen alguns canvis, permutes o donacions entre uns particulars i l'Infant Joan, fins que en 1383 es pacta entre el rei Pere el Cerimoniós i el monestir de Santes Creus el canvi de batllia de Sarral amb Forès, Fonoll, Savella, Conesa, Torlanda i la quadra de Saladern.

Al segle XV el lloc era absolutament despoblat, de manera que en 1441 Santes Creus obtingué per comís la propietat del lloc i va fer posteriorment més concessions de terres a nous pobladors, però així i tot a darreries d'aquest segle ja no hi habitava ningú. Això portà com a conseqüència que el monestir de Santes Creus, a 7 d'abril del 1497 va atorgar per carta de població a Mateu Mulnar, resident a Santes Creus, una extensa heretat que la conreuà, fins a 1512, en que, retirat a Rocallaura, la parteix i reparteix en peces menors.

Les lleis desamortitzadores del segle XIX desposseïren Savella de Santes Creus.

Fins l'any 1154 el terme era del bisbat de Vic, passant aleshores a l'arquebisbat de Tarragona. Parroquialment ara és de Forès i és terme municipal de Conesa.

L'església de Sant Pere, declarada Monument Històric Artístic el 17 d'octubre del 1977, és un edifici romànic que podria datar-se de darreries del segle XII o començaments del XIII, i modificada al segle XV quan s'obrí al mur del cantó nord una capella de planta regular amb arc apuntat. Consta d'una sola nau (14,5×5,20 m), amb volta de canó seguit i lleugerament apuntat. Té un absis semicircular amb volta semiesfèrica. La porta d'entrada al temple és al mur del cantó sud. Aquesta portalada acusa dos períodes de construcció: el primer, és un arc de mig punt una mica capaçat que recolza sobre l'arquivolta i l'arc exterior sobre impostes. Més tardanament s'hi obrí un altre portal adovellat dintre de la portalada primitiva, omplenant-se amb carreus l'espai que quedava entre el nou portal i l'arquivolta romànica. Els dos capitells —que reproduïm en aquests goigs— representen dues aus amb les ales esteses i unes figures humanes estilitzades molt primitives i també amb ganes de volar. A l'interior de l'església, una pica beneitera —ara desapareguda— mostrava a les quatre cares, tallades en relleu, unes figures humanes, els trets de les quals acusaven la mateixa autoria que els capitells de l'exterior.

El presbiteri, que s'aixeca tres graons més enlaire que la nau, té un retaule en estat molt deficient, sense que se'n pugui destriar cap figura ni ornamentació. Aquest diguem-ne retaule emmarca una magnífica escultura de l'apòstol Sant Pere, de pedra, d'uns 180 cm, policromada —probablement no és la policromia original— que presideix aquests goigs. És una imatge majestuosa, amb les claus a la mà dreta i un llibre a l'esquerra. La túnica és llarga fins als peus, dels quals es mostren els dits, amb el mantell sobre el muscle recollit al davant per la mà dreta, amb plecs amples i suaus d'estil gòtic. El cabell es distribueix en metxes completament simètriques, amb el bigoti repartit de la mateixa manera. L'escultura podria ser dels segles XIV-XV.

L'enllosat de l'edifici sembla ser l'original, i en el de la capella oberta al mur nord hi ha una sepultura amb escuts alternats de tres barres inclinades i la creu de sant Jaume.

Al capdavant de la nau, en època molt tardana s'hi construí un cor sobrealçat.

El campanar, que és d'època barroca, està capçat per tres esteles funeràries discoïdals, provinents del cementiri que l'església té al seu mateix davant, en el qual encara hi ha un sarcòfag antic però molt esfotrassat.

L'estat general de l'edifici és bo. L'absis presentava, fa alguns anys, unes perilloses esquerdes, tant com la coberta, a dos vessants, deixava traspuar les humitats. L'any 1984, una forta subvenció de la Generalitat de Catalunya permeté la reparació dels principals desperfectes.

Avui dia no hi ha culte per manca de parroquians. El dia de la festivitat de sant Pere, el rector de Forès hi va a celebrar missa. Fa bastants anys hi anava molt poca gent de Forès i encara menys de Conesa. Ara només hi van, en tot cas, els amos de les dues cases que hi habiten a temporades.

Joan Font i Rius